

Roman

Ilustrovan družinski tednik · Izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 8. januarja 1931

Štev. 2

Razmišljanje

Včeraj sem te po dolgem času spet videl. Šla si čez promenado in se ozirala naokrog. Koga si iskala?

Mene?

Ne verjamem. Mene si iskala lani, ko sva si bila še dobra, ko si mi prisegala, da me ne pozabiš. Saj še veš? Pomladi je bilo. Takrat ko se človek prenovi, ko bi hotel biti vsakomur brat in z eno roko objeti ves svet. Tudi midva sva ga hotela... pa sva objela drug drugega. Saj še veš? To je bilo takrat, ko sva hodila na grad trobentice štet, ko sta se iskali duši pa se našli telesi.

Tistih priseg se spomni. Smejal sem se jim, kakor se smejem vsaki ženski prisegi. V valove je zapisana, ki izginejo preden jih vidiš. In ti si mi zamerila. Še užaljena si bila. Danes vem, da nisi več in da se tudi ti smeješ... Tak je pač svet. Zmeraj drugi, a vendar zmeraj isti.

Še to mi povej! Koliko jih je bilo takrat še za menoj, kolikim si priseгла? Ali se jih še spomniš? Pomisli malo in vsaj približno povej. Da me nič ne briga, praviš? Bo menda že res tako...

Greta Garbo spet doma

In vendar... Kako rad bi vedel!

Ali je bil kateri, ki ti je verjel? Poznal bi ga rad. Stopil bi k njemu in ga potrepal po rami. Prijateljsko besedo bi mu rekel. Dober človek mora biti. Vsi so dobri, ki ženskam verjamejo. In reveži so, da malo takih...

Nikar se ne smej. Nisem ti tega povedal zato, da bi te spravil v dobro voljo. Tudi nimam rad žensk, ki se smejejo. Zvite so. Za smehom skrivajo to, kar nočejo, da bi kdo zvedel. In to mi ni všeč.

Jaz bi prisegel zvestobo samo ženski, ki se nikdar ne smeje. In kje bi dobil tako? Saj jih ni, saj vse premalo poznajo življenje, da bi se mogle odvaditi smeha.

Samo eno sem poznal, ki se ni nikdar nasmejala. Dolgo, dolgo je že tega. Mlad sem bil še takrat, premlad, da bi jo bil mogel dovolj ceniti. Zato sem jo tudi izgubil.

Ko bi jo danes spet našel! Na vse tvoje poljube, na vse poljube onih, ki so bile pred tabo in za tabo, na vse bi pozabil. Na vse bi pozabil, za en poljub, za en materin poljub... B.S.-R.

MED ČIKAŠKIMI BANDITI

Copyright by Agence Littéraire Internationale, Paris

Umor po naročilu

Gl. članke v štev. 44—52 lanskega letnika „Romana“!

V torek 6. t. m. sta potekali dve leti, kar je Nj. Vel. kralj Aleksander razpustil parlament in poveril vladno sedanjemu ministrskemu predsedniku generalu Petru Živkoviću. V tem kratkem razdobju se je pokazal razveseljiv napredek na vseh poljih, pred vsem pa okrepljenje našega mednarodnega položaja.

Kmetijsko ministrstvo je odobrilo kredit 370.000 dinarjev za organiziranje kmetijskih tečajev. Od tega dobi dravska banovina 30.000 dinarjev.

Gradbeno ministrstvo je odobrilo kredit 20 milijonov za razširjenje sušaškega pristanišča. V zvezi s tem bo 15. t. m. tudi seja akcijskega odbora za vzpostavitev zveze Slovenije z morjem.

Svetovni šahovski mojster Aljehin je igral v Beogradu proti 35 šahistom. Eno partijo je izgubil, 12 pa jih je ostalo neodločenih. Mojstru se pozna, da je zelo utrujen. V nedeljo je umrl v Šmarjeti pri Rimskih toplicah biserni mašnik Edvard Janžek v častitljivi starosti 86 let.

V Beogradu se mudi te dni japonski princ Takamatsu s svojo sooprogo.

V Zagrebu so neznanci s sekiro ubili detektiva Josipa štefka.

V soboto je v banski palači v Zagrebu nastala eksplozija, ki pa na srečo ni zahtevala smrtnih žrtev.

V Parizu je v soboto 3. t. m. po osem dnevnem umiranju zatisnil oči Joffre, prvi francoski maršal tretje republike in bivši zapovednik združenih antantnih čet na zapadnih bojiščih. Njegova nevenljiva zasluga je, da se je svetovna vojna posredno odločila že v septembru 1914. Maršal Joffre je namreč na reki Marni ustavil prodiranje Nemcev na Pariz in vrgel nemške armade več ko 100 kilometrov nazaj. Ta bitka velja za največjo v zgodovini, ker si je takrat stalo nasproti 2 in pol milijona ljudi. Pokopali so ga v sredo na državne stroške. — Maršal Joffre je kmalu po končani vojni obiskal tudi Ljubljano.

Avstralska vlada je sklenila omejiti priseljevanje v Avstralijo zaradi velike brezposelnosti, ki tam vlada.

V nedeljo je umrla sestra angleškega kralja princesa Luiza Viktorija.

V Porurju je izbruhnila stavka. Ob tej priliki je prišlo do krvavih spopadov, kjer sta bila dva delavca ustreljena, več pa jih je bilo nevarno ranjenih.

V Angliji imajo 2 in pol milijona brezposelnih.

„Najzanimivejše pa je to, da so potem tudi Hortona ubili in da živi danes samo še njegova mati. Da, stara gospa je imela srečo!“

Toda črncu ni videti, da bi posebno užival ob Harryjevem pripovedovanju in slikanju teh umorov. Ta človek, ki sam prizna, da je že ubil ljudi po naročilu, ni nikak tiger; otrok je, podivjan otrok, ki uboga tistega, kateri ga plača.

Med pogovorom mi pokaže svojo pištolo, jako dolgo orožje, z gesto, kakor razkazuje otmena dama svoje dragulje. Pri tem pove, da ima doma jako lepo „odžagano puško“. „Odžagane puške“ imajo banditi najrajši. To je navadna karabinka, pri kateri so odrezali del cevi in kos kopta, da ni večja od srednjeveške muskete.

Omemba „odžagane puške“ zamorca mahoma poživlji. Kar nenadoma vstane in jame gestikulirati kakor bi imel puško v rokah, kaže nama, kako se ravna z njo, kako se sproži...

Vsa stvar se mi zagnusi, a vendar se mi hkrati ta človek tudi smili. Nekega dne bo dobro merjena krogla tudi njegova za zmerom podrla. In potem bodo njegovi morilci, da trupla ne dobi policija, vrgli Bog ve kam. Ali pa mu bodo ožgali obraz in in roke s kako

kislino. Take so navade čikaških razbojnikov...

Kakor za šalo ga vpraša Harry:

„Koliko bi zahteval od mene, če bi te prosil, da ubiješ človeka, ki me sovraži? Saj veš, da nisem bogat!“

Črncu zmigne z glavo.

„Nu, kaj bi rekel.... tri listke.“

Trije listki, to je tri sto dolarjev. In potem naj še kdo reče, da je v Ameriki drago življenje!

Začelo se je daniti. — Ta strašni razgovor mi je bil že predolg. Neskončno trudnega se čutim. Ven moram, proč od tod, da malo pozabim vse te grozote...

Vsi vrli meščani, vsi ljudje z zdravo pametjo — in teh je brez dvoma v tem lepem Čikagu večina — obsojajo sramotna dejanja banditov in se zgražajo nad tem, da lahko nekaznovani opravljajo ta zločinski posel. A vendar se zdi, da nihče ne sovraži banditov. Kako to? Nemara zato, ker so ti zločinci tako tesno v stikih z ameriškim javnim življenjem. Če koga srečaš, navadno ne boš videl v njem razbojnika, nego simpatičnega elegantnega in prikupljivega gentlemana, ki ima prekrasen avtomobil, divno vilo in vse časti vreden bančni račun.

Velik zemeljski plaz je zasul predmestje Alžira. Števila mrtvecev se niso ugotovili.

Prefekto leto je izšlo v Rusiji 40.000 knjig. V Nemčiji jih je izšlo 27.000, v Angliji 14.000, v Zedinjenih državah pa 10.000.

Od dvanajstih letal, ki so se pod vodstvom italijanskega letalskega ministra Balba letela v etapah iz Italije v Brazilijo, jih je v torek 6. t. m. 10 pristalo v Natalu v Braziliji.

V Korintu je velik potres povzročil ogromno škodo.

V vsej Avstriji razen na Dunaju je film „Na zapadu nič novega“ prepevan.

V Rusiji imajo 30° pod ničlo.

Španski prestolonaslednik se je zaročil s svojo sestrično Esperanco Burbonsko.

V srednjeameriški državi Nikaragui je izbruhnila revolucija, ki je trajala dve uri. Prejšnjo vlado so odstavili.

Vojna zoper bandite

Ker je kakor sem že prej omenil, državna oblast v boju zoper gangstre popolnoma odrekla in se policija skriva celo družiti z banditi, so se ustanovile mogočne zasebne organizacije, ki so namestu brezmočnih oblastev napovedale banditom boj na nož. In le v teh organizacijah imajo banditi neizprosne in neusmiljene sovražnike. Te organizacije tvorijo pravcate armade, v katerih pa na žalost ne vlada vedno sloga. Njim na čelu stoji trije oficirji in sicer polkovniki Randolph, Goddard in Chamberlain. Le-ta vodi čikaško Crime-Commission, ki je pred dvema mesecema objavila seznam osem in dvajset sovražnikov javnosti. In do sedaj se je to število zmanjšalo le za dva člana — in še ta dva sta padla v boju s sovražnimi tolpmi.

Crime Commission, ki prekrasno živi od prostovoljnih prispevkov meščanov, ima svoje lokale na West-Adams-Streetu. V njeni službi so psihologi, juristi, risarji in stenotipisti.

Polkovnik Calvin Goddard je ustanovil kriminalistično-izvidni urad, ki je priključen univerzi. Človek imponujoče postave. Pri obisku pri njem ugotovim z začudenjem, da nosi ostentativno nad telovnikom verižico z revolverjem. „Pri naših banditih mora biti človek vedno na vse pripravljen,“ mi reče.

Dalje je polkovnik Goddard ustanovil urad za ugotovitev identičnosti in kriminalno-znanstveni laboratorij. V to svrhu je tudi potoval v Evropo, kjer si je ogledal vse ustanove te vrste.

GORJE MU, KDOR LAZE!

Toda polkovnik Goddard se ni zadovoljil samo s tem, da je uvedel kriminalnoznanstvene metode starega sveta. Izpopolnil jih je in dodelal in tako mi je na primer z velikim po-

nosom pokazal aparat, ki ga je izumil eden njegovih so-trudnikov: s tem aparatom se da baje dognati, ali govori obdolženec resnico ali ne. Izum temelji na tem, da zabeleži aparat utripe srca in žil, baje strašno natanko.

Polkovnik Goddard pozove svojega asistenta, naj mi razkaže aparat. Prepašejo me z nekakim gumijastim pasom, na desno zapestje pa mi nataknejo nekako zanko. Pas in zanka sta v zvezi z neko iglo, ki riše na papir neke krive črte.

„Če po pravici odgovorite,“ mi reče izumitelj. „potem so črte pravilne. Če pa ne govorite po pravici, se izda vaš notranji nemir z zvišanim utripom in bitjem žil, kar takoj razberem iz nepravilnosti črt.“

Polkovnik Goddard je bil preveč prijazen z menoj in njegovo navdušenje nad tem aparatom je bilo preveliko, da bi mu bil pokazal svojo nejezero. Zato sem rekel, da je izum čudovit — in čudno, igla je mirno zarisala ravno črto, čeprav mi je to izjavo narekovala samo vljudnost.

Najzanimivejša izmed treh organizacij je organizacija „Skrivnih šest“, ki ji načeljuje polkovnik Robert Isham Randolph — šest mož, ki hodijo vedno zakrinkani. Polkovnik Randolph je načelnik čikaške trgovske zbornice. In pred palačo te zbornice se je dal, kakor se utegnejo čitatelji še spominjati, fotografirati starosta banditov Spike O' Donnell skupno z menoj — samo zato, da se roga oblastvom.

ODBOR ŠESTORICE

„Skrivni odbor šestih“ je postal zato, ker je tako misteriozen, predmet živega zanimanja. Kdo so ta šestorica, ki imajo poguma postavljati se banditom po robu?

„Njih življenje je v neprestani nevarnosti,“ mi reče polkovnik Randolph. „Samo jaz

vem za njihova imena, a jih nikomur ne izdam. Zato ne verujte seznamom, ki jih utegneta kje dobiti. Vsi so napačni.“

Zato ne maram verjeti, da bi bil eden teh maskiranih mož sin veleznanega čikaškega milijarderja in človekoljuba, poslednji v seznamu pa lepa in drzna mlada dama, ki je ne maram imenovati, ki pa jo pariški elegantni svet prav tako pozna kakor čikaški.

Skrivni odbor šestih so ustanovili pred tremi meseci, potem ko se je moral polkovnik Randolph prepričati, da sta se obe drugi zoper bandite naperjeni organizaciji izkazali prav tako „nesposobni in ne-močni“ kakor policija...

In prostovoljni darovalci, katerih imena morajo ostati prav tako tajna kakor imena šestih maskiranih, so se izkazali jako velikodušne. Najmanjši znesek, ki ga sprejmo, je pet in dvajset tisoč dolarjev (poldrugi milijon dinarjev), in vendar prispevki kar dežujejo...

Če kateri pogumnih bojevnikov proti banditom v teh bojih pade, njegovi dediči obogate, tudi če je bil on prej siromak.

KAKO ZLOČINCE RAZVAJAJO

V Ameriki je navada, da spuste osumljence, tudi take, ki so zaprti zaradi osumljenja umora, iz zaporov, če položijo primerno kavcijo. Zakaj tamkaj spuščajo osebo svobodo — tudi če utegne to roditi še tako usodne posledice. Naj navedem samo en zgled.

Ko so umorili lažnega reporterja Jacka Lingla, je policija aretirala znanega bandita Franka Forstra, ki pa je položil kavcijo in zahteval, da ga izpuste. Odvedli so ga pred kavcijsko sodišče, kjer pa je stražnik Anthony Ruthy v njem takoj spoznal tistega, ki je streljal v podzemeljski železnici na Jacka Lingla in potem zbežal na cesto, kjer mu je izginil izpred oči.

Smrtni sovražnik

Ameriški napisal John Beames

Retorica v sani vprijetih psov se je, ne da bi jim bil kdo zapovedal, ustavila pred kladaro in zagnala volčje tuljenje. Kraj je bil videti zapuščen. Sneg je bil čisto deviški, iz dimnika se ni kadilo, malo okno je bilo pokrito z debelo plastjo ledenih cvetov in čisto neprozorno. Gruntch je tedaj rekel psom, kakor da ga razumejo: „Česa neki želite? Saj tu nikogar ni! Tudi nerad stopim v tujo hišo, če domačih ni doma.“ Toda psi so z gobci silili proti koči in iznova zatulili. „Hudič vas vzemi!“ jim je odgovoril Gruntch. „Če se pa lastnik vrne...“

Vrata so se rada odprla in Gruntch se je opotekel v sobo. Bil je visok, koščen možak, strašno neokreten na velikih nogah.

Slaboten glas je zaječal: „Halo...“

Gruntch je zamežiknil. Po bleščeči belini zunaj v snegu se mu je tu zdelo tema. Le počasi se ji je toliko privadil, da je tam v kotu razložil iz kupa odej človeško glavo s skuštranimi lasmi.

„Bolan sem,“ je rekel oni glas. „Če bi bili prišli malo pozneje, bi me dobili najbrž že mrtvega. Zmrzujem, pa sem prešibek, da bi si nasekal drv.“

Govorjenje je bolniku vzele vso moč; glas mu je zamrl v tišem mrmranju. Gruntchevi možgani so bili vajeni počasnega dela. Nemo se je ozrl okoli sebe. Soba je bila čisto prazna; lastnik je bil gotovo vse gorivo že davno pokuril, preden se je splazil pod odejo umirati. In spet je tiho zaprosil: „Napravite ogenj!“

„Da, da,“ je brž odgovoril Gruntch. „Samo toliko počakajte, da prinesem drv.“ Vzel je sekiro in odšel ven. Kmalu potem ko se je vrnil, je peč zazarela.

„O kako dobro to dé,“ je zamrmral bolnik. „Tako strašno je to počasno zmrzovanje, ko človek od mraza še spati ne more.“

„Bo menda že res,“ je prikimaval Gruntch. „Mislim, da bo še najboljša, če vas vzamem s seboj v mesto, kaj?“

„O, če bi to storili!“ je željno vzkliknil bolnik. „Z bratom sem prišel sem. Bil sem zdrav, ko je on krenil na sever na lov. In zdaj... nihče ne ve, kako je človeku, ko takole leži v zavesti, da mora tako zapuščen umreti.“

„Res je, res,“ je odgovoril Gruntch. „Tudi jaz sem ves nesrečen, kadar nimam nikogar, da bi z njim govoril.“ Naglo je segrel čaj.

Gruntch je rad govoril. Kadar je srečal človeka, ki ga je poslušal, je bil v govorjenju neutrudljiv. In tako je načel svoj najljubši predmet.

„Ali ste bili pri vojaki? In ste poznali nekega moža, Scarna po imenu? Pes prekleti — arestant so mu rekli.“

Bolnik je nekaj zamomljal. Ni se vedelo, ali naj to pomeni da ali ne. Gruntch tudi ni razmišljal o tem.

„Moj narednik je bil. On vam je vojaka spravil v luknjo, če le kako. Mene je posebno rad mučil, za povrh pa mi je pripravil še devetdeset dni zapore. Zaradi umazane puške! Če tičiš do vratu v blatu, kako hudiča naj ti puška ne bo umazana? Pekel naj ga požre! Devetdeset dni!“

Po tem izlivu togote je globoko zasopel.

„Kako pa je vam ime?“

„Hm... Smith... William Smith.“

„Tako, Smith. Vaša sreča, da vam ni ime Scarn. Veste, kaj bi potem storil? Pustil bi vas, kjer ste, in šel. Lopovu sem že takrat prisegel, da mu nekega dne poplačam. Toda ko sem zapor odsedel, ga ni bilo več. Poslej ga nisem več videl; če pa kje srečate moža,

ki mu je ime Scarn, mu lahko izporočite, da sem s svojo puško za njim.“

Drugo jutro se bolniku nekam ni dalo, da bi ga Gruntch vzel s seboj. „Saj bo že bolje,“ je menil, „ne smem vam zadati toliko truda.“

„Jaz moram na vsak način v mesto,“ je odgovoril Gruntch. „Hudiča — preslabi ste, človek, da bi vas smel pustiti samega.“

Vpregel je pse, zavil bolnika od nog do glave v odeje in ga nesel iz hiše. „Hudiča,“ je zaklel, „saj vas ni več kakor mačke. V bolnico morate!“

Bil je jasen, leden dan. Na ozkih saneh je ležal tujec, Gruntch pa je gazil zraven njega. Zdaj pa zdaj je kaj rekel, hoteč se z bolnikom zaplesti v pogovor. Le-ta pa je bil jako molčeč. Saj pa ga tudi ni bilo videti nič drugega kakor konec nosu in obrvi, ki so bile pokrite s sivim ivjem. Toda Gruntchev pogled je vse bolj in bolj priklepaval ta nos. Ni bil vsakdanje oblike ta nos, širok je bil in debel in kratek in se je nehal tako oglati, kakor bi bil odsekan.

„Človek,“ reče naposled Gruntch, „če ne bi bilo vaše velike brade, bi bili temu lopovu Scarnu prekleto podobni. Ni dosti ljudi s takim nosom. Vaša sreča, da niste on. Drugače bi vas odložil sredi poti.“

Veter je pritisnil še bolj ledeno in udaril skozi obleko in kožuhe. Gruntch je prepustil psom sled in je gazil za njimi. Prehodili so že osem milj, dobro bi bilo privoščiti jim počitka. Ko so se končno ustavili na kraju, ki je bil kolikor toliko varen pred zameti, je Gruntch zanetil ogenj in položil bolnika kraj njega. Potlej mu je odgrnil odejo, ki mu je zakrivala obraz, in se zasreplal vanj.

„Prekleti pes!“ je zavpil ves razkačen, „že spet si me presleparil! Vendarle si ti tisti lopov Scarn!“

„Ne, prav gotovo da ne,“ se je v strahu branil neznanec.

Se nadaljuje na 31. str.

H. R. HAGGARD:

Žena z večno mladostjo.

Ta roman je začel izhajati v 42. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je dvajseto. Novi naročniki naj pri naročilu izrečno zahtevajo še prejšnjih enajst števil.

„Tako torej, a zdaj mi povej: ali nisem lepa? Ne odgovori takoj, premisli prej! Oglej si črte mojega obraza, ne pozabi pa tudi mojih rok in nog, ne las, ne beline moje polti, in mi potem po pravici povej: ali si kdaj videl žensko, ki bi se po čemerkoli: po liniji trepalnic, ali obliki ušes, podobnih školjki, mogla primerjati z menoj? Poglej me in odgovori!“

Nisem se mogel več premagati: samo človek sem, ona pa je bila več kakor navadna ženska. Pal sem pred njo na kolena in ji začel jecljati, da jo obožujem, kakor še nihče nobene ženske ni oboževal, in da bi dal svojo nesmrtno dušo, če bi jo mogel vzeti za ženo.

Zdelo se mi je, da se je nekoliko začudila, potlej pa se je spustila v smeh in začela ploskati z rokami.

„Glej, glej, pa tako hitro, Holly!“ je vzkliknila. „Rado vedna sem bila, kako dolgo bo trajalo, da te spravim na kolena. Že tako dolgo nisem videla moškega, ki bi mi klečal pred nogami — a smeš mi verjeti, da je tak pogled ženskemu srcu sladak.“

Prestala je za trenutek, nato pa je povzela:

„Ali ti nisem rekla, da nisem zate? Samo enega ljubim, a to nisi ti... O, Holly, Holly, navzlic vsej svoji modrosti si bedak... rad bi me objemal in poljuboval... Nu, dobro, če ti je do tega, pa me glej!“

In se je sklonila k meni in uprla svoje bleščeče oči vame. „Tudi poljubljaš me lahko, če hočeš, zakaj poljubi ne puščajo sledov razen v srcu. Toda če me boš poljuboval, vedi, da ti bo srce zgorelo od ljubezni do mene in da boš od tega umrl!“

In še bolj se je sklonila k meni, da so se njeni mehki lasje dotaknili mojega čela. Takrat pa, ravno ko sem iztegnil roke, da bi jo objel, se sunkoma vzravna in v trenutku se vsa izpremeni.

„Dovolj naj bo šal!“ reče resno. „Poslušaj, Holly! Dober in pošten človek si, in zato bi ti rada prizanesla. Povedala sem ti, da nisem zate, in zato naj tvoje misli beže od mene. Drugače se spet oigram s kopreno in potem mi ne boš nikoli več videl v obraz.“

Te njene besede so me začudo pomirile in me spravile k pameti. Vstal sem.

„Idi zdaj,“ mi reče. „Jaz pridem takoj za teboj, da si ogledam onega mladeniča, ki mu stari Bilali pravi Lev, in ki praviš, da je hudo bolan. Vročina ga je gotovo že minila, a če se bori s smrtjo, ga rešim. Idi! Ko pripravim zdravilo, pridem tudi jaz.“

In tako sem šel. Dobil sem Joba in Ustano vsa v obupu. Povedala sta mi, da so Leona popadli smrtni krči in da sta me že povsod iskala. Planil

sem k postelji. Res je šlo h koncu z njim. Ležal je brez zavesti in hropel. O, kako sem tisti trenutek preklel svojo sebičnost, ki me je prikovala k Aješi, kjer sem tratil čas, med tem pa mi je otrok umiral!

Takrat se odpro vrata in na pragu se pokaže kraljica.

„Ravno o pravem času si prišla!“ vzkliknem. „Moj sin umira!“

„Tako?“ odgovori pokojno. „Samo da še ni umrl, potem ga že vrnem v življenje, ne boj se, Holly.“

V tem zagleda Ustano.

„A tale?“ vpraša. „Aha,“ se domisli, „to bo ona, ki si mi o njej pripovedoval. Zapovej obema, slugi in njej, naj stopita ven. Potem pa si ogledava tvojega bolnega Leva. Ne maram, da bodo mladeči svedoki mojega znanja.“

Ustani povem arabski, Jobu pa angleški, naj stopita ven. Job brez ugovora stori po zapovedi, Ustana pa se ne zgane.

„Zakaj Ona to zahteva od mene?“ vpraša, viseč med strahom pred kraljico in željo, da bi ostala pri Leonu. „Ali mar žena nima pravice ostati pri svojem možu, kadar umira?“

„Zakaj ta ženska ne odide, Holly?“ vpraša Aješa, ne da bi se bila zmenila za njene besede.

„Noče zapustiti Leona,“ odgovorim, ne vedoč, kaj naj drugega rečem.

Aješa se naglo okrene. S prstom pokaže na Ustano in reče samo eno besedo. Toda ta edina beseda je zaleгла to-

liko kakor knjiga — s takim glasom je bila izrečena.

„Idi!“

In Ustana se na kolenih in rokah splazi iz sobe.

„Evo, zdaj vidiš,“ meni Aješa, potihoma se smejoč. „Zdaj vidiš, kako sem morala ta narod privaditi poslušnosti. To dekle le malo je manjkalo, da mi ni postalo nepokorno. To pa zato, ker ni videlo davi, kako ravnam z nepokornimi. Zdaj pa hočem videti mladenci!“

To rekši stopi k postelji, kjer je ležal Leon, obrnjen v zid.

„Lepe vnanjosti je,“ reče kraljica, skloneč se, da bi mu videla v lice. Takrat pa se Aješa zamaje in zaječi, kakor da jo je zadela krogla ali sunek z bodalom.

„Kaj je, Aješa?“ vprašam. „Ali je mrtev?“

Ona se obrne in plane name kakor tiger.

„Pes!“ sikne s strašnim glasom, ki je zvenel kakor kačje sikanje. „Zakaj mi tega nisi povedal?“ In zamahne proti meni, kakor bi me hotela na mestu ubiti.

„Kaj je?“ viknem v smrtnem strahu. „Kaj se je zgodilo?“

Ona pa se je v tem že pomirila.

„Morda nisi vedel!“ reče s svojim navadnim glasom. „Poslušaj torej, Holly: tamle leži... tamle leži moj izgubljeni Kalikrat! Kalikrat, ki se mi je naposled vrnil. O, vedela sem, da se mi povrne, vedela!“

In se jame smejati in vzklikati: „Kalikrat! Kalikrat!“

Mislil sem sam pri sebi: „Neumnost!“ rekel pa nisem na glas. Takrat sem res pozabil na vse drugo, v mislih mi je bil samo Leon. Zbal sem se, da mi ne umre, med tem ko se ona predaja svojim čustvom.

„Če mu ne pomagaš,“ jo spomnim, „te tvoj Kalikrat kmalu ne bo več čul. Ali ne vidiš, da umira?“

„Res!“ zavpije ona in se strese. „O, zakaj nisem prej prišla! Zdaj so mi živci razdraženi, roka se mi trese. Vzem, Holly, tole stekleničico,“ s temi besedami mi da drobno glinasto posodico, ki jo je vzela iz nedrij. „Vlij mu tekočino v grlo. Če še ni mrtev, ga to reši. Samo brž! Brž! Umira!“

Ko sem stopil k Leonu, je že izdihaval. Njegova zlata glava se je počasi nagibala na stran. Prosim Aješo, da mu jo podrži kvišku. Storila je tako, a vsa je drgetala kakor trepetlika. Vlijem mu tekočino v usta.

Hropenje je mahoma prestalo. Prvi trenutek sem že mislil, da je izdihnil. Srca nisem več čutil, le obrvi so mu rahlo podhrtevale.

Tako je minilo pet minut. Videl sem, da je Aješa izgubila sleherni nado. Na obrazu ji je trepetal izraz tolikega strahu in bolečine, kakor ga še nisem videl. Njeno krásno lice je strašno upadlo.

„Tak je bilo prepozno?“ vzdihnem.

Ona si pokrije obraz z rokami in ne odgovori. Obrnem se proč. Toda prav takrat začujem globok vzdih... Pogledam in vidim, kako se v Leonov obraz krade pramen rdečice, nato pa... čudo vseh čudes... človek, o katerem sem že mislil, da je mrtev, se je obrnil na drugo stran!

„Ali vidiš?“ zašepečem.

„Vidim!“ odgovori Ona z zamolklim glasom. „Rešen je! Mislila sem, da sem prišla pre-

pozno. Še sekundo in izdihnil bi bil!“

In zaječi, kakor da ji hoče srce počiti. Toda takoj se spet umiri.

„Oprosti mi, dragi Holly, oprosti moji slabosti! Pomisli, naposled je prišel moj Odrešenik, oni, ki sem ga čakala toliko rodov, prišel je pome! Vedela sem, da mora priti, ker me moja modrost ni mogla prevarati, čeprav nisem vedela, kdaj pride in kako. A glej, kako je moje znanje ničevno, kako je moja moč slaba! Cele ure je ležal tu, bolan na smrt, jaz pa tega nisem čutila. Jaz, ki sem ga dva tisoč let čakala, jaz tega nisem vedela... In potem sem ga naposled zagledala. In za las bi se mi bilo izjalovilo in bi mi bil vzet, preden bi ga dobila, saj so ga bili že napadli smrtni krči. Če umre, bom morala spet preživeti ves ta pekel. Še enkrat bom morala pretrpeti ona težka stoletja in čakati, da se izpolni čas in mi vrne mojega ljubljence... In potem si mu dal zdravilo. Čas je lezel počasi, počasi, in pet minut nisem vedela, ali ostane pri življenju ali mi umre. Rečem ti, vseh onih šestdeset rodov, kar sem jih preživela, ni bilo zame tako dolgo in tako strašno kakor tistih pet minut. Pa naposled so le minile. A še zmerom ni pokazal znaka življenja. Vedela sem: če zdravilo zdaj ne pomore, nikoli več ne bo. In muke vseh teh let so se zgodile v eno samo, in ta me je zbodla nalik strupenemu bodalu na sredo srca. A ko sva že mislila, da je vse končano, glej takrat je vzdihnil in oživel! Zdaj vem, da ostane pri življenju, zakaj nihče ne umre, pri komer se je pokazal učinek te pijače... O, Holly, Holly, ali ni to čudno? Prespal bo dvanajst ur, potem pa bo vročice konec.“

Aješa utihne in položi roko na Leonovo zlatolaso glavo. Nato se skloni in mu pritisne na čelo nežen poljub, ki mi je razparal srce, zakaj v srcu me je žgal ogenj ljubosumja.

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 26. strani

1. Katera je najvišja gora v Evropi?
2. Kje žive pingvini?
3. Kaj je teleskop?
4. Kaj je francoz?
5. Kaj je ogljik v najdražji obliki?
6. Kako se je imenoval največji nebrušeni demant na svetu?
7. Kako se imenujejo japonski plemiči?

IV

PROC. ŽENSKA!

Takrat se Ona domisli Ustane.

„Čisto sem pozabila nanjo,“ reče. „Kaj je ona mojemu Kalikratu, služkinja ... ali ...?“ Glas ji zastane.

Skomignem z rameni.

„Kolikor vem, je poročena z njim po amahagerskem zakonu in njih običajih,“ odgovorim.

Aješi se zmrači obraz.

„Potem mora umreti, na mestu mora umreti!“

„Kakšen zločin je storila?“ vprašam in groza me strese. „Saj ni storila ničesar, česar ne bi storila tudi ti, Aješa. Moža ljubi, ki je pristal na njeno ljubezen. V čem je torej njen greh?“

„Res si blazen, Holly!“ odgovori Ona srdito. „Vprašaj za greh? Njen greh je v tem, ker je stopila meni na pot. Dobro vem, da ji ga lahko izpulim, ker se še ni rodil mož, ki bi mi mogel odoleti, samo če hočem. Moški so zvesti tako dolgo, dokler jih ne prime izkušnja. Vsaki moški se namreč lahko kupi z žensko lepoto, žensko lepoto pa vedno lahko kupiš z zlatom, samo če ga dosti imaš ... Tako je bilo za mojih dni, in tako bo do konca dni.“

Te njene cinične besede so me ozlovoljile. Ona pa se za to ni zmenila.

„Ta ženska mora umreti, ker bi drugače on utegnil misliti nanjo s srcem polnim nežnosti, tega pa ne prenesem. Nobena druga ženska ne sme biti v mislih mojega gospodarja. Moje kraljestvo mora biti samo moje. Tudi ona je z njim uživala svoje kraljestvo, in naj se s tem zadovolji. Bolje je ena ura ljubezni kakor stoletje samotarstva. Zdaj pa naj jo pogoltne noč!“

„Ne, ne!“ zavpijem. „To bi bilo zločin!“

„O, ti neumni človek, ali je mar zločin spraviti s poti to, kar stoji med teboj in tvojim smotrom? Saj potem bi bilo vse naše življenje sam venec

zločinov! Kdor je slab, mora poginiti. Zemlja in njeni plodovi pripadajo močnim. Si razumel, Holly?“

Videl sem, da bi se zaman boril zoper njene nazore. Če bi se vsi ravnali po njih, bi bilo kmalu konec vsako morale.

„Aješa,“ rečem, „ti si mi preveč ostroumna. Toda povej mi, ali mar tvoje srce ne čuti usmiljenja z njo, ki jo hočeš izpodrinuti? Spomni se njega, ki si ga pravkar rešila iz krempljev smrti. Rekla si, da si mu pred davnim časom storila veliko krivico in da si ga ubila z lastno roko, ker je ljubil Egipčanko Amenarto.“

„Odkod ti to veš, tujec? Kako veš za njeno ime? Jaz ti ga nisem povedala!“ Pograbi me za roko.

„Morda sem ga sanjal,“ odgovorim pogumno. „Ako ubiješ to nedolžno žensko, boš prekleto! Ali mar misliš, da te bo hotel za ženo on, če ti bodo roke krvave od umora tiste, ki ga je ljubila in mu stregla?“

„Morda imaš prav,“ odgovori ona mirno. „Če pojde kakšno, ji prizanesem. Saj sem ti že rekla, da nisem kruta samo zaradi okrutnosti. Ne maram gledati bolečin in jih tudi nerada zadajam. Privedi mi dekle nazaj — brž, dokler se ne premislim!“

Vesel, da sem vsaj toliko dosegel, stopim na hodnik in pokličem Ustano, ki takoj priteče.

„Ali je moj gospodar umrl? O, ne reci, da je mrtev!“ zavpijem in dvigne k meni objokan obraz. Ta njeni pogled me je zbodel v srce.

„Ni umrl,“ odgovorim, „nego živi. Ona ga je rešila. Stopi z menoj!“

Ustana globoko vzdihne. Nato vstopi in se spusti pred strašno gospodarico na tla.

„Vstani!“ reče Aješa z ledenim glasom. „Stopi bliže!“

Ustana vstane in se s sklonjeno glavo približa Njej.

„Kdo je ta človek?“ vpraša kraljica in pokaže na Leona, ki je zdaj spal.

„Moj mož!“ odgovori tiho Ustana.

„Kdo ti ga je dal za moža?“

„Vzela sem si ga sama po šegah naše domovine.“

„Slabo si storila, ženska, da si vzela tega tujca. On ni mož tvojega rodu in plemena, in zato te šege ne veljajo. Poslušaj: morda si to storila iz neznanja, in zato ti prizanesem. Drugače bi namreč morala umreti. Idi domov in da se mi nikdar več ne predrzneš govoriti z njim ali mu pogledati v obraz. On ni zate. Zapomni si torej: če prekršiš mojo zapoved, umreš. Idi!“

Toda Ustana se ne zgane.

„Idi, ženska!“

Ustanin obraz se spači od strasti.

„Ne, gospodarica, ne pojdem!“ odgovori deklica s pridruženim glasom. „Ta človek je moj mož in jaz ga ljubim ter ga ne dam. S kakšno pravico zahtevaš, da naj ga pustim?“

Aješino telo se strese od togote. Ustrašil sem se najhujšega in ji rekel latinski:

„Bodi usmiljena! Priroda govori iz nje!“

„Usmiljena sem,“ odgovori Ona hladno takisto v latinščini. „Če ne bi bila usmiljena, bi bila že davno mrtva.“

Nato se obrne k Ustani:

„Žena, velim ti: idi! Drugače te na mestu zdrobim!“

„Ne! On je moj ... moj!“ zavpije Ustana. „Jaz sem ga vzela za moža in ga rešila smrti! Zdrobi me če moreš! A moža ti ne dam nikdar!“

Aješa se zgane tako naglo, da sem komaj opazil njeno kretnjo. Zdelo se mi je, kakor da je dekle rahlo udarila po glavi. Pogledam Ustano in se opotečem od groze: na glavi, na njenih kostanjevih laseh zagledam tri odtiske prstov, bele ko sneg. In devojka je stala kakor omamljena in se prijala za glavo.

„O Bog!“ vzkliknem ves prepaden.

Ona pa se samo nasmehne.

Po nedolžnem obsojena

Gospodu se v damskem spremstvu pripeti glasna nesreča.

„Na, veste kaj!“ vzklikne gospodična. „Kaj takega se mi pa še ni zgodilo!“

„Ni mogoče!“ se začudi gospod. „Jaz sem pa čisto mislil, da se je meni!“

Ne recite tako — ampak tako!

Ne reci: Danes ste obriti ko prase, — ampak reci: kaj se sami brižete?

Ne reci svoji ženi: Ti si največja izguba v mojem življenju, — ampak reci: Odkar sem oženjen, šele vem, kaj je sreča. Žal, da je zdaj prepozno.

Ne reci pesniku, ki bere svoje proizvode: Ali bo kmalu konec vašega kvasanja? — ampak reci: Strašno sem radoveden na konec.

Ne reci: Govoriš ko tele zabito, — ampak reci: Vaši nazori so malo preoriginalni.

Ne reci kot gost: Ali bo kmalu kaj za pod zobe? — ampak reci: Ibi bom moral, že vidim, da se pripravljate na kosilo.

Teologija

„To je očitna krivica, da velja za moškega deset, za ženske pa samo devet božjih zapovedi,“ reče novoporočenec N. župniku.

„Kako to, da je za ženske samo devet zapovedi?“ se začudi prečastiti.

„Ne želi svojega bližnjega žene! — Vendar ne boste rekli, da velja to tudi za ženske!“

Še zmerom...

Tehnika je na višini, vendar...

še zmerom cvilijo tramvajski vozovi na ovinkih in po nepotrebnem večajo cestni hršč in trušč;

še zmerom delajo najmanjša motorna vozila največji hrup;

še zmerom imajo v hišah strupeni svetilni plin;

še zmerom se naočniki orose, če prideš z mrzlega na toplo;

še zmerom je asfalt v dežju gladek in spolzek;

še zmerom propuščajo stene v stanovanjih zvok ter nam tako prikrbujejo „najizbranejšje užitke“;

še zmerom diše vina po zamaških;

še zmerom radio cvili in piska;

še zmerom okna pozimi zamrznejo in se pokrijejo z neprozorno plastjo;

še zmerom nimamo mrzle luči in ekonomične žarnice;

še zmerom nadlegujejo dim in drugi plini iz tvornic vse sosedstvo s pepelom in smradom;

še zmerom — še in še in še!

Izumitelji, na plan!

Mož in žena

„Želim ti v novem letu vse tišto, kar ti meni želiš!“

„Ali že spet začčenjaš?“

Vojna v Ameriki

Med dvema južnima ameriškima državama je prišlo do vojne. Po dolgotrajnih neodločnih bojih je kazalo, da se sreča obrača na eno stran. Nasprotna armada pošlje parlamentarca v sovražno taborišče, kjer ga postavijo pred vrhovnega poveljnika.

„Kakšne predloge nam prinašate?“ vpraša poveljnik.

„Radi bi,“ odvrne posrednik. „radi bi zamenjali dva generala za deset škatlic žveplenk.“

Zlobno

Šef: „Ali imate jutri kaj dela?“

Strojepiska (radostno): „Ne, gospod šef!“

Šef: „Potem pa glejte, da ne pridete v ponedeljek prepozno v službo.“

Denarno vprašanje

Igralec gre k zobnemu zdravniku.

Zobar mu izpuli deset zob, pet plombira in mu napravi tri zlate mostičke. Čez teden dni so usta v redu.

„Nu, gospod doktor,“ vstane igralec z mučeniškega stola, „zdaj pa denarno vprašanje.“

„Saj se ne mudi!“

„O, pač!“

„Nu,“ meni zobni zdravnik in se prikloni, „z veseljem sem vam na razpolago.“

Pa odgovori igralec:

„Hvala lepa — ali bi mi posodili sto Din?“

Strojepiska

Lipe išče strojepisko. Javi se mu Lina.

Lina je bila prej štiri leta v službi pri bankirju Žlatoperu.

Lipe jo sprejme na poskušnjo. Že drugi dan vzdihuje Lipa:

„Jojmene — saj pišete eno vrsto celo uro!“

„Na žalost!“ priklama Lina.

„Kaj niste bili štiri leta pri bankirju Žlatoperu? Ali niste tam nič pisali?“

„O, pač — kadar je njegova žena prišla v pisarno.“

Dvoumno

„Meni je mož umrl čisto nena doma, ko sva bila šele en teden poročena.“

„No, potem pa ni dolgo trpel.“

Kako postaneš star

Stari gospod je slavil svoj 95. rojstni dan.

„Prosim,“ reče eden izmed gratulantov, „tak povejte nam vendar recept za dosego tako visoke starosti!“

„Čisto preprosto,“ odgovori stari gospod. „V prvih 70 letih mojega življenja še ni bilo avtomobilov, zadnjih 25 let pa sem bil neprestano doma.“

V restavraciji

„Gospod plačilni, kako stare so te pastete?“

„Tega vam na žalost ne morem povedati.“

„Zakaj ne?“

„Ker sem šele tri tedne tu.“

Duhovito

Tako galantno gotovo še nihče ni priznal ljubezni kakor grof Axel Fersen kraljici Mariji Antoaneti, ki ga je prosila, naj ji pošlje sliko svoje oboževanke. Grof je poslal kraljici — zrealce.

Adam na Angleškem

Gospod Adam se pelje v London, si najame sobo in napiše na vrata: A d a m.

Angleži ga po svoji navadi ogovore: E d e m. Lepo, si misli Adam, vzame nov papir in nabije na vrata: E d e m.

Seveda mu poslej pravijo Angleži I d e m. Prekleta, si misli Adam, kaj naj storim? Dobro, pa se napišimo I d e m. In nalepi svoje novo ime na vrata.

Nakar so ga seveda takoj nagovorili za A j d e m a. Tedaj pa se je Adam razkačil, poiskal kos krede in zapisal z velikimi črkami na vrata: A d a m.

JULES MARY:

Brez vesti

Drugi del OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je petnajsto. Novi naročniki naj pri naročilu zahtevajo še prejšnjih štirinajst števk.

„In kdo naj ji potem verjame, da je pošteno dekle?“ je povzel starec. „In potem jo bodo izpustili s pečatom sramote, ker jo bodo vpisali v policijske knjige kot javno deklino — če o pravem času tega ne preprečimo.“

„In kaj misliš storiti?“ je vsa obupana vprašala žena.

„Tja pojdem!“

„Kam?“

„Saj niti ne vem, kam,“ je v obupu priznal starec. „Povprašati moram kje.“

„V tej pozni nočni uri in sam — kako misliš to opraviti?“

„Prav imaš, tudi jaz ne vem, kako — yem samo to, da moram ven.“

Prav takrat je potrkalo.

Gobriand in njegova žena sta prebledela. Bog vedi, kdo je zunaj in kakšno slabo vest jima prinaša.

„Kdo je?“ je vprašal starec in odprl vrata.

Pred njim je stal — Pavel Levigier. Vljudo se je priklonil in stopil korak naprej.

„Prišel sem —“

„Vi ste videli Julijo?“ je z glasom, iz katerega je plaho zvenelo novo upanje, vzkliknil stari Gobriand.

„Da, videl sem jo, in stvar je taka kakor vam je moj oče povedal.“

„O, in vi... vi gotovo ne verjamete... da bi bila moja

hči, da bi bila...“ Bolest mu je zadrnila grlo, da ni mogel dogovoriti usodne besede.

„Ne!“ je z ogorčenjem vzkliknil oficir. „Prepričan sem, da je Julija pošteno dekle! Tu mora biti po sredi nerazumljiva in čudna pomota, gospod Gobriand, nemara zločin —“

„Da, zločin, gospod — strašen zločin!“ je zavpil Gobriand, ki je ihtel in jokal kakor otrok.

„Tudi jaz tako mislim!“ je pritrdil oficir. „In ker sem tega gotov, sem prišel, da vam pomagam, gospod Gobriand. Razpolagajte z menoj!“

„Hvala, srčna hvala!“ se je ganjen zahvalil Gobriand.

Mladi Levigier je pomagal pohabljenцу po stopnicah. Na cesti sta poklicala avto in se odpeljala na bližnjo stražnico.

„Jaz sem šele pol ure v službi,“ jima je odgovoril službujoči stražnik. „V tem času so privedli samo dva postopača. Obrnite se na prefekturo, kjer je glavna stražnica — gotovo so dekle tja odvedli.“

Tako sta se Gobriand in mladi oficir odpeljala na prefekturo. Pavel je službujočemu uradniku povedal, po kaj sta prišla. Uradnik je stopil k polici, vzela z nje velik register in jel v njem listati.

„Da,“ je rekel čez nekaj minut iskanja, „nocoj so pripeljali neko Gobriandovo.“

„To je nesramno!“ je vzkliknil Pavel. „In zakaj?“

„Zaradi vlačugarstva,“ je kratko odgovoril uradnik.

„To je laž!“ je zavpil Gobriand. „Podla laž!“ Starec se je v slepem ogorčenju hotel vreči na uradnika, toda Pavel ga je prijel za roko.

„Čujte!“ se je spet oglasil mladi oficir, „to dekle so pomotoma prijeli. Nihče ji do zdaj ni mogel še ničesar očitati, narobe, vsi ki jo poznajo, vam povedo, da je pošteno in marljivo dekle, ki vestno skrbi za svoja stara roditelja.“

„Kako vse to dobro veste!“ je sirovo odvrnil uradnik. „Ali ste mar njen brat?“

Poročnik je zardel. „To je nemogoče,“ je vzkliknil ogorčen, „da bi dekle prebilo vso noč med postopači in izgubljenimi ženskami!“

„Verjemite mi,“ je cinično odgovoril uradnik, ki očitvidno ni mnogo dal na ženske, „verjemite mi, da se ji ne bo slabo godilo. Vrnite se jutri ob desetih in povprašajte na številki deset — tam vam bodo kaj več povedali. Za nocoj se nič ne da narediti. Morala bo pač ostati v zaporu, toda zaradi tega še ne bo umrla, lahko se zanesete. Lahko noč, gospoda!“

Uradnik se je priklonil in obrnil Pavlu in Gobriandu hrbet.

Sedmo poglavje

PONIŽANJE

Mladi Levigier je spremil nesrečnega starca domov in se od njega poslovil. Obljubil mu je, da se drugo jutro zanesljivo oglasi pri njem in da pojde z njim na prefekturo.

Ko se je Pavel vračal iz četrtega nadstropja, odpravlja se domov, je postal pri vratih očetovega stanovanja. Videč, da še luč gori, je potrkal.

„Ti si?“ se je prestrašil stari Levigier, odpiraje sinu. „Kaj pa te je prignalo ob tej pozni uri?“

Pavel je v kratkih besedah povedal očetu, kaj sta zvedela on in Gobriand na policijskem ravnateljstvu.

„Čudno!“ je menil stari. Prav gotovo so deklico že več dni zalezovali. Tu mora biti nekaj po sredi. Ne verjamem, da bi bila kaj kriva. Svetujem ti, ne vtikaj se dosti v te stvari!“

Toda sin je odkimal z glavo.

„Zame je stvar časti, da rešim to deklico! Slučaj je hotel, da sem se zapel v to stvar, in hvaležen sem temu naključju; storiti hočem vse, da razkrijem to skrivnostno temo.“

Oče je popustil. Videl je, da bi bila tu vsaka beseda zaman.

„Potem pa mi vsaj odgovori na nekaj vprašanj!“ je rekel nato. Sin je prikimal.

„Tisti trenutek, ko so gospodično Julijo odpeljali, jo je bil ravno zapustil mlad mož, ne?“

„Da.“

„Ali mi ga lahko popišeš?“

„Mislim, da. Velikosti je nekako moje in mi je tudi sicer jako podoben; zato se me je menda deklica takrat, ko me je prvič srečala, tako ustrašila.“

Levigier je prebledel in roke so se mu vidno stresle od razburjenja.

„Samo to sem hotel vedeti, sin moj,“ je rekel s tresočim se glasom. „Lahko noč! Idi, truden sem.“

Drugi dan ob desetih dopoldne sta bila stari Gobriand in Pavel Levigier že na policijski prefekturi. Toda morala sta čakati celo uro, preden sta prišla na vrsto.

„Nu, kaj želita?“ ju naposléd vpraša uradnik.

„Prišel sem zahtevati svojo hčer, gospodično Julijo Gobriandovo. Snoči sta jo prišla dva detektiva in jo siloma odvedla s seboj. Tale gospod, ki je z menoj, je bil temu priča.“

Uradnik je skomignil z rameni. Vzel je v roke register, stopil po sveženj aktov in začel nekaj čitati. Potlej se je obrnil k došlecema:

Kolinska

„Res je, to dekle so snoči prijeli, toda do zdaj je še niso privedli predme.“

„To je nekaj nezaslišanega!“ je zavpil Gobriand.

„Ne — to je popolnoma v redu!“ je odgovoril uradnik. „Dekle so že delj časa opazovali, ker je ogovarjala pasante po ulicah.“

„Moja hči?!“ je zakričal Gobriand in oči so se mu skalile od besa.

„To ni mogoče, gospod!“ je ogorčeno vzkliknil Pavel.

„Dekle se imenuje Julija Gobriand in stanuje pri svojih starših v ulici Poissonniers — da ali ne?“

„Da.“

„Vi ste njen oče?“

„Da.“

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 22. strani

1. Elbrus v Kavkazu (5629 m).
2. V bližini južnega tečaja.
3. Daljnogled.
4. Premakljiv ključ za vijake.
5. Demant.
6. Cullinan. Iz njega so napravili dva največja brušena demanta sveta.
7. Samuraji.

„In beračite — požete po dvoriščih brez policijskega dovoljenja?“

„Da,“ je odgovoril siromak, bled ko mrlič. Mladi oficir je mislil, da sanja.

„Po tem takem,“ je hladno povzel uradnik, „ne more biti govora o kaki pomoti.“ Obrnil se je k Pavlu Levigieru.

„Vi ste videli, ko so jo prijeli?“ je vprašal vljudno.

„Da.“

„Nu, potem ste gotovo tudi videli, da jo je tik preden sta jo detektiva prijela, zapustil neki mož? Ali je bilo tako ali ne?“

Pavel je moral prikimati.

„Zdaj torej vidite, kako je s stvarjo!“ se je policijski uradnik zmagoslavno obrnil h Gobriandu.

„Ne, ne, to ne more biti!“ je zaječal pohabljenec. „Moja hči je spodobno dekle! Kaj more ona za to, če jo kateri gospod ogovori? In potem ga je gotovo tudi zavrnila!“

Uradnik je skomignil z rameni in ni odgovoril.

„Kolnem se vam,“ je z ihtenjem v glasu povzel Gobriand, „kolnem se vam, da je moja Julija poštena! Prosim vas, samo povprašajte pri tistih, ki jo poznajo — pri usmiljenem Bogu vas zaklinjam, storite to!“

„To vam lahko obljubim, in če nič slabega ne izvem, se lahko zanesete, da bo hči spet kmalu pri vas,“ je odgovoril uradnik.

„Če mi hčere ne vrnete, se obrnem na sodišče!“

Uradnik je zmajal z glavo.

„To ne bi bilo pametno! Prišlo bi do skandala in skandal je vselej nespametnost. Če je vaša hči nedolžna, ste vso stvar po nepotrebnem razkričali v svet, če pa ni, boste ljudem še bolj razvezali jezike. Vsekako je najbolje, da ste mirni.“

Kaj je hotel Gobriand storiti? Pri tem uradniku nič ne opravi, to je gotovo. S težkim srcem se je obrnil in z mladim Levigierem odšel.

Pavel je bil v zadregi. Namestu da bi bil nesrečniku pomagal, si je mislil, mu je še škodil, ko je moral potrditi, da je videl njegovo hčer z nekim tujcem. Starec je slutil, kaj mladega Levigiera grize.

„Nikar si nič ne očitajte!“ je rekel z žalostnim glasom. „Dobro vem, kako je bilo tisto!“

Gobriandu sta bila v mislih Forges in njegov sin. Nihče na svetu ga ne bi bil mogel prepričati, da ni vsega tega kriv stari Forges, a prav tako je bil trdno uverjen, da je bil Gaston tisti, ki ga je videl Pavel Levigier z Julijo. Gaston, da; gotovo je čakal na Julijo in se sestal z njo. Forgesu je moralo o teh sestankih priti nekaj na uho: dal je mlada človeka zalezovati, nato pa je nasilno napravil vsej stvari konec s tem, da je dal Julijo aretirati kot vlačugo. Tako si je rekel Gobriand.

„Gospod Levigier,“ je zdajci ogovoril mladega poročnika, ki ga je spremljal, „hvala za vse, kar ste storili zame! Zdaj pa vas ne moram več nadlegovati. Še enkrat hvala lepa!“

Pavel je čutil, da hoče biti starec sam, in se je poslovil.

Gobriand se je najprej razgledal, kje je, nato pa je krenil proti bulvaru Malesherbes. Tam je stanoval Forges. K njemu pojde, da. Kaj mu poreče? Ni še vedel.

Celo uro je potreboval, preden je prispel do tiste ulice. Naposled se je ustavil pred veliko palačo. Lakej ga je nezaupno pogledal.

„Prosim, da me prijavite gospodu Forgesu de Montfore!“

„Koga naj prijavim?“ je zagodrnjal lakej.

„Recite, da želi z njim govoriti neki Gobriand — če poveste to ime, me gotovo sprejme.“

Sluga je majaje z glavo odšel. Toda kako se je začudil, ko mu je Forges odgovoril, naj mu došleca privede.

„Idite za menoj!“ je povabil Gobrianda že znatno spošt-

ljiveje. Pred težkimi tapetnimi vrati je pomignil z roko, naj vstopi.

Tapeta se je spustila za Gobriandom: bil je v Forge-sovem kabinetu.

Sovražnika sta bila sama.

Prvič po onem srečanju v Boisu, prvič od takrat sta se danes spet videla. In prvič po dolgem času sta si stala sama nasproti.

„Po kaj ste prišli?“ je hripavo vprašal Forges. „Morda po svoje namišljeno imetje, ki naj bi vam ga bil ukradel? Povem vam, da se mi o tem ne da dolgo trčati besed.“

„Ne,“ je žalostno odgovoril Gobriand. „Nisem zato prišel!“ Tisti trenutek je popolnoma pozabil na svojo jezo, na svojo željo po maščevanju — v njegovem glasu je zvenel strah.

„Ne,“ je povzel, „prišel sem zaradi svoje hčere Julije — zaradi deklice, ki je ljubila vašega sina in ki je vaš sin zdaj noče več za ženo...“

„Ha, ha! Moj sin naj bi vzel vašo hčer, ha, ha!“ se je zagrohotal Forges. „In zato ste prišli?“

„Ne zato! Prišel sem vas prositi, da vrnete moji hčeri čast!“

„Čast?“

„Da, Julijo so aretirali! Npravnostna policija jo je brez vzroka odvedla na prefekturo.“

„In zakaj to meni pravite?“

„Da jo s svojim vplivom rešite. Mogočni ste, ena sama beseda iz vaših ust bi zadoščala!“

„In zakaj naj bi rekel to besedo?“ se je porogljivo zasmejal graščak. „Ali ste mar vi kdaj mislili na mojo ženo in otroke, ko ste me hoteli ponižati in ožigosati za tatu? Zakaj naj se danes usmilim vaše hčere, ko niste vi nikdar imeli usmiljenja do mojih ljudi?“

„Vi ste bogati in mogočni, jaz pa sem siromak in slab.“

„Človek sem kakor vi, Gobriand. In dober spomin imam

in pomnim še vse žalitve, ki ste mi jih storili.“

„Torej ostanete neizprosni? Nočete mi izpolniti nedolžne prošnje in mi rešiti hčer sramote?“

„Ne!“ je hladno odgovoril Forges.

Starec je zvil roke in omahnil na stol. Zdajci pa je vstal in obup mu je nagnal kri v lice!

„Lopov! Razbojnik! Tat!“ je zavpil.

„Spet vas napada blaznost, kakor vidim,“ je mrzlo rekel Forges. „Če se ne spametujete, vas vržem skozi vrata! Bontemps!“

Vrata so se odprla in na pragu se je pojavil možak, ki ga ne bi bilo dobro na samem srečati, tako brutalen je bil njegov obraz.

„Aha, tebi je Bontemps ime!“ je zaškrtal Gobriand, ki ga je pogled na orjaka vendarle nekoliko streznil. „Pazil bom, da te ne pozabim.“

Forges je pomignil Bontempsu, ki se je priklonil in izginil.

„Poklical sem ga zato, da ne bi mislili, da si smete dovoliti vse, kar vam ravno pride na um!“ se je zagrohotal graščak. „Sicer pa imam še druga sredstva!“ S temi besedami je segel v predal pisalne mize in vzel iz njega revolver, ki ga je položil na mizo.

„O, saj vem, da bi se me rad iznebil!“ je vzkliknil pohabljenec. „Toda, glej, vidiš, njegov glas je postal čudno mehak. „ničesar ti ne bi več

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun pošt. hr. v Ljubljani št. 15.393. — Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg. Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vseletno 120 Din v valuti dotične države odnosno 60 Din za pol leta.

očital zastran ugrabljenja dediščine mojega strica Lacuda, če me ne bi preganjal s svojim sovraštvom tja do Julije, moje edinke! Vidiš, Forges, tega je pa vendarle preveč! Ne poznam psovke, ki bi bila dovolj ostra za to tvoje početje. Pokonci hodiš kot senator in graščak in milijonar," — Gobriand je povzdignil glas — „toda pred menoj se moraš ponižati, moraš pobesiti svojo oholo glavo. Nikdar se mi še nisi upal pošteno pogledati v oči — kako tudi, ko si pa navaden zločinec!“

Forges se je samo prezirljivo smejal. Gobriandu pa je spet prišla pred oči slika njegove hčere in vsa maščevalnost ga je minila na mah.

„Gospod Forges," je rekel z glasom, da bi se ga kamen usmilil, „če mi izpolnite prošnjo, vam svečano obljubim, da vam nikoli ne bom več očital zastran tatvine in dediščine mojega strica, in vsakomur porečem, da sem lagal in da ste najboljši človek na svetu!“

Forges je nekaj časa premišljal, nato pa je stopil k pisalni mizi.

„Dobro!" je rekel. „Pišite!"

In nato mu je začel narekovati: Jaz, Gobriand, ki sem gospoda Forgesa zaradi izgubljene zapuščinske pravde že dvajset let dolžil, da me je osleparil za dediščino, in mu skušal škodovati na vse mogoče načine, izjavljam tem potom, da sem lagal in —

Gobriand je odložil pero in se obrnil k svojemu sovražniku.

„Ne, to ni res! Sami dobro veste, da nisem lagal!"

Vzel je spet pero v roko. „Nadaljujte, gospod Forges!"

„...in nimam nikake pravice zahtevati od gospoda Forgesa zaradi dediščine pokojnega strica Lacuda kako odškodnino. Izjavljam, da je vse kar sem govoril o tej dediščini pred sodiščem, izmišljeno. Mislil sem, da bom tako gospoda Forgesa prestrašil in

dosegel, da mi izplača odškodnino, s katero bi poravnal dolgove."

Gobriand je drugič vstal in se glasno zasmel.

„Pomislite vendar, gospod Forges, kaj bi porekli ljudje, ki bi denimo stali tam za vrati in naju poslušali!" To rekši je strgal papir, na katerem je pravkar pisal. „Ne, tega ne podpišem!" je rekel odločno. „Preveč sem vam obljubil, ko sem rekel, da prekličem vse, kar sem do zdaj počel. A vzlic temu sem vesel, da sem čul od vas te besede; zdaj vsaj vem, da sem si pravo sliko napravil o vas!" Še bolj na drobno je raztrgal kosce popisanega papirja in jih vrgel v kamin. „Če bi bili pošten človek, vam takega potrdila ne bi bilo treba!"

Senator se je ugriznil v ustnice. „To kar ste pravkar storili, me odveže vsakih obveznosti do vas. In zdaj vam tudi lahko povem, da sem bil jaz tisti, ki sem spravil vašo hčer tja, kjer je!"

„Ti — ti si to storil!" je kriknil Gobriand. „Ti — tak sem vendarle vedel, ti — lopov, razbojnik, ki ti nič na svetu ni sveto!"

„Da, jaz!" je mrzlo ponovil senator.

„In to še brez sramu priznaš? Če je kje Bog, te mora zadeti kazen iz neba!"

Gobriand se je strtl sesedel na stol.

„Nu, še je čas," se je posmehljivo oglasil Forges. „Podpiši to izjavo, pa ti rešim hčer!"

„Ne!" je z gnusom kriknil Gobriand. „In vendar bom rešil Julijo — navzlic tvoji mržnji in nečloveški zahtevi!"

„Kako neki, če smem vprašati?"

Pohabljenec se je vzravnaval. Še ena, poslednja nada je vstala v njegovi glavi in starec se je oprijel kakor potapljač slamnate bilke.

„Ne, rešil jo bo nekdo drugi — in veš, kdo?"

„Kdo?" Forgesov glas je razodeval napeto radovednost.

„Tvoj sin!"

Senatorju je zagomazelo po hrbtu. Prvi mah se je zdelo, kakor da se hoče vreči na svojega starega sovražnika in ga zdrobiti s pestmi. Toda ostal je na mestu in iz ust so se mu izvile samo zamolkle besede:

„To bomo videli... to bomo videli!"

Gobriand je vstal in ne da bi se bil ozrl odšel.

Osmo poglavje

GASTON

Ko je šel po stopnicah, se je spomnil, da mora dobiti Gastonov naslov. Zakaj vedel je, da Forgesov sin ne stanuje pri starših. Kaj, če bi vprašal slugo? Toda to misel je takoj zavrgel. Domislil se je namreč, kako na najlepši način pride do Gastonovega naslova, ne da bi stari Forges vedel, da izprašuje po njem. Na Pavla, Levigierevega sina, se obrne, ta mu gotovo ne odreče te usluge. Saj prihajajo brez dvoma vsak dan ljudje povpraševati po Gastonu — zakaj torej mladi oficir ne bi smel tega storiti?

In res, prva pot je bila Gobriandu, ko je prišel domov, da je potrkal pri Levigieru in prosil Pavla za to uslugo. Čez pičlo uro je že imel Gastonov naslov:

„V Lafontainovi ulici stanuje," je povedal mladi oficir. „Hiša je brez številke, vendar jo je lahko spoznati, ker stoji sredi vrta. Ali naj grem z vami?"

Še nekaj

dni, le še prav malo potrpljenja, pa boste pričakali začetek prekrasnega

LJUBAVNEGA ROMANA,

ki začne v kratkem izhajati v našem listu. Pazite, da ne zamudite začetka! Novi „Romanov" roman bo — smelo trdimo — po svoji zanimivosti in pretresljivosti

PREKOSIL VSE,

kar je dozdaj izšlo v „Romanu". Pazite dobro na naše napovedi v prihodnjih številkah in... in ne pozabite na naročnino!

Mnogostranska porabnost soli

Sol je kemična spojina klora in natrija in je najbolj potrebna za čimba jedem, ker izboljša njih okus, pa tudi pospeši prebavo. Vendar pa je ne smeš uživati preveč, ker utegne škoditi organizmu.

Zelenjava vsebuje mnogo natrija in klora, zato pri teh jedeh ni treba toliko soli. Narobe pa je več potrebujejo nekatere druge jedi, med njimi v prvi vrsti krompir.

Cezmerno dolgoletno uživanje soli povzroči vnetje žlez in izpušča je na koži. Ljudje, ki opazijo ta pojav na sebi, naj kar najbolj omejuje uživanje jedi, ki zahtevajo obilno soljenje.

Sol pa se uporablja tudi za druge svrhe. Tako n. pr. za vrenje. Če gospodinja vidi, da je postala sol vlažna, ve, da je ozračje vlažno in da je v najkrajšem času pričakovati slabega vremena.

S soljo, raztopljeno v alkoholu ali salmijaku, najlažje spraviš madeže iz blaga.

Lonce in skledje shladiš najprej v vodi, ki si ji dodala malo soli.

Predmete iz medenine očistiš najbolje s kisom, kjer je raztopljena sol.

Črno blago obdrži barvo in se ne skrči, če ga pereš v slani vodi. Predmeti iz slame in pleteno pohištvo obeliš najprej tako, da jih okrtiš s slano vodo.

Preproge ne oblede, če jih pred snaženjem potreseš z drobno soljo in potem obrišeš z mokro krpo.

Makeže od črnila spraviš iz blaga tako, da jih namažeš s citronovim sokom, ki si mu dodala malo soli, in potem blago postaviš na sonce, da se posuši.

Solna kaša omili bolečine pri piku čebele ali ose.

Migljaji

Če dosti pišeš s peresom, je dobro, da vzameš večkrat izmenoma tanjše in debelejše, ker se ti sicer utegne zgoditi, da dobiš krč v prstih. Nikakor pa niso dobri peresniki s pločevinastim spodnjim delom.

Trde nohte na nogi poreži vselej potem, ko si umil noge v precej vroči vodi, ker se takrat omehčajo. Nohte, ki so se zarasli, pa namaži trikrat na dan s tanjino raztopino, nakar dobe po nekaj tednih pravo obliko in rast.

Najboljši vložki za čevlje so oni, ki si jih napravila iz približno

desetkrat prepognjenega časopisnega papirja, ker ohranijo nogo toplo in popijejo ves pot.

Najboljše so copate iz slame, ker jih zaradi nizke cene lahko večkrat menjaš. Copate, obložene s kožuho niso zdrave, čeprav so morda bolj tople.

Srbeče ozeblino odstraniš poleti z umivanjem nog v zelo mrzli vodi, pozimi pa če jih drgneš s snegom.

Ricinovo olje izgubi neprijetni okus, če ga zmešaš z vročo vodo, dobro premešaš in dodaš malo 1/2 odstotnega saharina.

Najbolj viden znak sladkorne bolezni so beli beljakasti kosmi v seči.

Ušesa si je treba često iztrgati z majhno žličico iz trdega gumijsa, ker prevelika množina ušesnega masla lahko poslabša sluh ali pa povzroči celo popolno oglušanje.

Blazine, polnjene s perjem niso zdrave.

Oteklina v zobeh

Iz raznih vzrokov, predvsem pa zaradi gnitja zoba se časih vname kožica na korenini zoba, ki se začne gnojiti. Če se gnoj izlije v ustno duplino, mine stvar navadno brez posledic; drugače pa nastopi hude bolečine, mrzlica in vročina. Če se gnoj izlije v ustno duplino, je tudi še mogoče zob rešiti in oteklino na korenini ozdraviti, da se več ne ponovi. Vendar pa tako zdravljenje tako dolgo traja, da je skoro bolje dati zob izdreti. Bolečine omilijo mrzli obkladki na obrazu, vroče kopeli nog in zavijanje v mokro rjuho.

Zbujanje teka

Za zbujanje teka ni treba, kakor gospodinjje splošno mislijo, mnogo začimb, ki povzročajo samo žejo in često škodujejo človeškemu organizmu, predvsem ledvicam. Snažnost, skrbno pripravljanje jedi, izprememba in naraven okus, to zbudi tek. Z željo po jedi začne prebavni sokovi s podvojeno močjo delovati in olajšajo prebavo. Dobra priprava jedi vzame sicer gospodinjji nekaj več časa, vendar pa so koristni, ki jih prinese, tako velike v primeri s trudom, da se na porabljeni čas ni vredno ozirati.

Zehanje

ni ravno lepo, a zelo potrebno, ker se pri tem izločijo iz telesa razni

nezdravi plini, ki povzročajo dostikrat motnje v želodcu. Vendar pa pri zehanju ni dobro preveč na široko odpirati usta, ker se lahko zgodi, da ti uide željust iz sklepa, kar je zelo nerodna reč. Takrat je najbolj radikalno in sploh najboljšo sredstvo močna klofuta, ki spravi željust na njeno pravo mesto.

Riževa gibanica

Zakuhaj v mleku dvanajst pesti riža. Ko se je ohladil, dodaj tri jajčne rumenjake, osem dek surovega masla, ščepec cimeta in peščico sladkorja. S tem namaži vlečeno testo ki si ga naredila iz 40 dkg moke, dveh beljakov, tople vode in soli. Tako testo pusti, da leži vsaj pol ure na toplem. Potem ga na mizi zvaljaj in namaži s toplim maslom ter tanko razvleci. Ko si razmazala nadev, vse skupaj zvij in položi v pomaščen pekač ter speci.

Mečnik z žganim sladkorjem

Potrebščine: 50 dkg moke 2 in pol zavojčka dr Oetker-jevega pecilnega praška, 40 dkg sladkorja, nekoliko cimeta, klinčkov, pimenta in limonovih olupkov.

Priprava: Sladkor se žge, da postane zlatorjav, se nato skuha s 1/2 litra vode in potem meša, da se ohladi; ohlajen se pomeša v skledi z moko, ki ji je bil dodan pecilni prašek. Primešaj zapored cimet, piment in klinčke kakor tudi naribane limonove olupke. Iz vsega tega napravi redko zmes. Njo namaži do debelosti prsta na pomaščen pekač ter jo speci počasi v pečici.

ALI HOČES BITI LEPA?

Ni pravilica, da so že stari Egipčani poznali kozmetična sredstva. Ko so odkopavali Tutankhamonovo grobnico, so našli v njej posodice pomad in neverjetno lepo dišečih vonjav. To je najboljši dokaz, da ljudje skrbje za lepoto, kar obstoji svet...

Kaj se danes uporablja za ohranitev lepote in svežosti, ki si je želi vsaka ženska? ZORAIDA KREMA ohranja svežost in mladost lica ter odstranjuje gube, ki so največji sovražnik lepote. Dnevna in nočna krema, lonček Din 12.50.

ZORAIDA MILO je izredno dehteče, priporočljivo za vsako polt in se izvrstno peni.

Elegantno opremljena škatlica Din 12.—, ZORAIDA PUDER v vseh barvah, bel, rožnat, creme, ocre, naturelle, je najlažji in brezhiben.

Okusno pakiran v škatlicah Din 6.—, 12, 20.—.

MILCH-KREMA DR. BPOEMA je edino sredstvo proti pegam in madežem.

Dnevna in nočna krema, lonček Din 12.50.

MELITIS KREMA (rastlinski vosek) je čistilni naravni preparat, ki v nekaj dneh odpravi lišaj.

Škatlica Din 10.—.

BORAKS je na vsak način potreben dodatek vode pri umivanju.

Škatlica Din 10.—.

Poslednja novost na polju kozmetike so vsekakor preparati:

„OPERA“:

„OPERA“ Eau de Cologne, elegantno opremljena s 100 grami vsebine Din 40.—.

„OPERA“ parfem, izredno dehteč, elegantno adjustirana steklenica Din 50.—.

„OPERA“ krema za lice, lonček Din 40.—.

„OPERA“ puder, v vseh barvah, velika škatlica Din 30.—.

Vse gor opisane preparate prodaja in razpošilja s pošto

PARFUMERIJA URAN, Mestni trg 11, Ljubljana

Ureja Boris Rihteršič

Kaj pripoveduje fotograf filmskih zvezd

Jimmy Simm je bil še pred kratkim znan filmski operater. Poznal ga je vsakdo v Hollywoodu po njegovih rdečih lasih in visoki postavi. Danes ni več. Izbral si je dokaj lepši poklic. Postal je nekakšen fotografski reporter, ki se peča samo s fotografiranjem filmskih zvezdnikov in zvezd. Kot tak tudi dobro pozna njihovo zasebno življenje in ve o njih povedati marsikaj, česar drugi smrtniki še niti ne slutijo. Zagnji je nekemu časnikarju povedal tole:

„Moj poklic mi dovoljuje, da pridem v hišo vsakega igralca. S seboj vlečem svoj težki aparat in si v navadni delavniški obleki priborim brez vsakega prijavljanja dostop povsod, tudi tam, kjer čaka tucate ljudi. Toliko slavnih ljudi še ni stalo nikoli pred nobenim fotografskim aparatom kakor pred mojim. Večinoma so bili filmski igralci in igralkice, nekoč pa sem nalezel celo na predsednika Združenih držav Hooverja, ki se je prav tiste dni mudil v filmski prestolnici.

Toda to vas trenutno še ne bo zanimalo. Zdaj naj povem najprej nekaj drugega.

Najrajši fotografiram Williama Hainesa in Bustra Keatona. Tadvata sta najbolj olikana, ker me vselej pogostita, kadar ju obiščem. Razen tega sta velika šaljivca. (Toda nikar ne mislite, da je to tako prijetno. Za vas že morda, za fotografa pa ne. Sodim, da imata precej mojih sivih las na vesti.) Nekoč, ne, že večkrat sem imel priliko videti

Bustra, ko se je smejal. (To povem samo zato, da se mu maščujem za sive lase.) To je sicer redkost, a vendar se dogaja, posebno, kadar se igra z otroki. Fotografirati ga pa ob taki priliki nisem hotel, ker vem, da bi se mu zameril. Marion Davies imam tudi zelo rad, predvsem zato, ker je zmeraj dobre volje in razen tega tudi dobro kuha.

Zagnji sem zašel v stanovanje Joane Crawfordove. Neki dnevnik je namreč hotel imeti njeno sliko, ko pripravljala kosilo. In res — dobil sem jo v kuhinji. Branila se je na vse kriplje, vendar ni nič pomagalo. Preden se je zavedla sem jo že vjel na ploščo.

Ramona Novarra dobim največkrat doma pri materi. Pravijo, da ni v Hollywoodu bolj zvestega sina, kakor je Ramon Novarra.

Samo nekeje še nisem bil. Pri Greti. Ta se ne pusti nikdar fotografirati doma. Gorje fotografu, ki pride v njeno bližino. Škoda!

Zdaj pa se vrnimo k Hooverju. Njega sem moral slikati pri umetni luči. Nепrestano je izpraševal, zakaj, vendar mu tega nisem hotel povedati. Vam pa povem. Samo zato, da bi ga nekolikanj olepšal, ker ni ravno krasotec. Pri umetni ateljejski luči pa dobi obraz mnogo bolj svežo barvo in zenice se razširijo, da dobe oči lepši izraz.

Ko sem mu dal prvo sliko, je bil zelo zadovoljen. Bil je na njej lep kakor kak filmski igralec.

„Ljubljenec bogov“

to je naslov najnovejšega Janningsovega filma, ki ga igra Matica. Jannings nastopi v njem kot pevec Albert Winkelman, Ljubljenec bogov in ljudi. Slavni pevec ljubi iz srca svojo ženo Agato, a vendar ga neka neodoljiva sila vleče k drugim ženskam. Nekoč sklene pogodbo za gostovanje v Južni Ameriki. Nekaj tednov nato se vrne uničen domov. V tujini je bil izgubil glas. Agata tega ne sluti, samo to opazi, da je Albert mnogo bolj prijazen z njo

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

„Ljubljenec bogov“

Krasen film iz življenja slavnega pevca. Glavno vlogo igra znani nemški igralec Emil Jannings, njegova partnerica pa je mlada filmska umetnica Renate Müller.

Opereta z Willyjem Forstom:

LJUBIM, LJUBIŠ, LJUBI...

kakor prej in srečna je. Mir in slova sta se naselila v njun dom in to je na pevca zelo blagodejno vplivalo. Nekega dne se mu je nepričakovano vrnil glas in odtlej je še bolj slovel. Za druge žene pa se ni več menil.

Vlogo pevčeve žene igra mlada Nemka Renate Müller, ki je v tem filmu pokazala, da je ena najboljših nemških igralk.

Marion Davies

prištevajo med najbolj znane igralke komičnih vlog.

Vzgojena je bila v samostanu, vendar pa je že v rani mladosti pokazala dosti več smisla za komiko kakor za učenje. Posledica tega je bila, da je morala izstopiti preden je dovršila šole. Meni nič, tebi nič, je odpotovala v Hollywood in si kmalu priborila dostop v filmske ateljeje. Sklenila je pogodbo z MGMom in odigrala dolgo vrsto filmov, med katerimi je najboljši „Princesa Ninočka“. Takrat ko je prišel zvočni film Marion Davies ni izginila s površja. Najprej se je izkazala v filmu „Hollywoodska revija“, pred kratkim pa je dovršila svoj najboljši film „Marijana“.

„Monte Carlo“

Znani filmski režiser Ernest Lubitsch je stalno angažiran pri Paramountu. Zdaj je dovršil drugi film z Jeannette MacDonald in Jackom Buchananom pod naslovom „Monte Carlo“, ki je po sodbi strokovnjakov njegov najboljši film. V kratkem prinesemo v zvezi s tem filmom zanimiv intervju z Jeannette MacDonald.

Brez skušnje

„Ali potrebujete strojepisko in stenografko? Ali bi bili zadovoljni z malo črno Kay Francis?“

Učila se je stenografije in strojepisja, a se ni nikdar vadila. Vendar je vselej brez skušnje dobivala stalna mesta.

In zdaj?

Zdaj igra v novem MGMovem filmu „The Passion Flower“, ki ga režira sam W. Cecil de Mille, in spet — brez skušnje.

Prizor iz kriminalnega filma „Greifer“. Glavno vlogo igrata Hans Albers in Charlotte Susa (Foto Bosna-film)

Kupon 2 film

Filmski drobci

Najboljši igralec tenisa na svetu Tilden je šel k filmu. Angažiral ga je MGM. Francozi so zdaj lahko veseli, ker jim brez Tildna vsaj dve leti ne bo nihče iztrgal iz rok svetovnega prvenstva v tenisu: in z njim vred dragocenega Davisonovega pokala.

Lon Chaney, človek s tisoč obrazi, še ni dobil naslednika, kakor ga ni mogel dobiti Rodolpho Valentino. Vloge, ki so mu bile namenjene, igra Wallace Beery, vendar pa umrlega mojstra ne dosega. Chaneyovo mesto je še zmeraj nezasedeno...

Igralka Kay Johnson, ki je z velikim uspehom odigrala glavno žensko vlogo v filmu „Madame Satan“, je hči graditelja Woolwortha v New Yorku, ki je bil dolgo let najvišja stavba na svetu.

FILMSKA VPRAŠANJA

1. Pri kateri filmski družbi igra John Gilbert?

2. Kateri igralec in igralka sta igrala glavni vlogi v filmu „Sinji angel“?

3. Kateri film Grete Garbo so igrali nedavno v Ljubljani?

4. Kdo je igral glavno moško vlogo v filmu „Denar na cesti“?

5. Kako je pravo ime Ite Rine?

Rešitve, ki jim mora biti priložen kupon št. 2., sprejemamo prvih šest dni po izidu lista. Za nagrade razpisujemo 20 velikih fotografij, ki jih razdelimo med 10 izžrebanih reševalcev.

Pravi odgovori na filmska vprašanja v 51. številki lanskega letnika so ti-le :

1. King Vidor; 2. Janet Gaynor; 3. Douglas Fairbanks; 4. Anny Ondra; 5. Jeannette MacDonald. Nagrade je žreb prisodil takole:

1. nagrado (pet fotografij): Joško Okorn, Ljubljana.

2. nagrado (tri fotografije): Rozi Brečko, Ljubljana.

3.—6. nagrado (po 1 fotografijo): Toni Kele, Ptuj; Franc Bergant, Selca; Franc Sever, Črnavce; Alojzija Zalar, Cerklje.

V božični številki smo dali malo lažja vprašanja, zato se je javilo tudi toliko reševalcev kakor še nikdar doslej.

Prave rešitve so:

1. Anna May Wong; 2. London.

3. „Anna Christie“; 4. Willy Forst;

5. Lilian Harvey in Willy Fritsch.

Nagrade je žreb prisodil takole:

1. nagrada: Franci Prus, Metlika.

2. nagrada: Joško Kresnik, Ravne-Guštanj.

3. nagrada: Ivanka Oblak, Javornik.

4. nagrada: Angela Kuharič, Ormož.

5. nagrada: Josipina Krivec, Hrastnik.

6. nagrada: Ljubo Krmelj, Slov. Bistrica.

7.—10. nagrada: Theodor Müller, Slovenjgradec; Pavla Cuderman, Vares-Majdan; Franc Kalič, Kočevje; Mici Kienreich, Javornik.

Nagrade obeh žrebanj smo nagrajenim že razposlali in prosimo, da nam njih prejem potrdijo, ko spet pošljejo rešitve.

Slika Grete Garbo na naslovni strani je prirejena po fotografiji MGM.

Smrtni sovražnik

(Nadaljevanje z 20. str.)

„Jezik za zobe,“ je zarjul Gruntch. „Ne prenesem laži. Prav dobro veš, da te tu ne morem pustiti. A če te pogledam, me roka kar zsrbi, tako me mika, da bi te pobil.“ Pomolil mu je pest pod nos. „Ne taji, pes, drugače ne jamčim zase. Tega nosu nima nihče razen prekletega Scarna.“

Dal mu je jesti, psi so se odpočili. Gruntch pa je ves čas klel med zobmi. „Dal je moramo,“ je rekel potem. „To ni vreme za bolnike.“ Skrbno je spet zavil spremljevalca v odeje in ga položil na sani.

Zunaj gozda je vihar divjal še huje. Poti sploh ni bilo. Psi so potegnili v sneg. Z neskončnim naporom se je Gruntchu posrečilo potegniti jih ven. In zdajci ga je prešinila misel, da mu je bolnik na saneh izdihnil. Sklonil se je k njemu:

„He, slišiš, kako ti je?“

„Čisto dobro,“ je odgovoril pridušen glas. „Kje pa sva?“

„Ne vem prav,“ je zagodrnjal Gruntch. „Vendar mislim, da bova kmalu na pravi poti v mesto, kjer te zapeljem v bolnico, čeprav si oni prekleti Scarna.“

Psi so se komaj vlekli, tako so bili izmučeni. Tudi on toliko da je še vzdigoval noge iz visokega snega. Na srečo so psi našli pot in še pred večerom so bili srečno v mestu. Tovariši so obstopili sani.

„He, Gruntch, odkod?“

„Vam že pozneje povem,“ je hlastno odgovoril Gruntch. „Zdaj moram brž spraviti tega onega, Scarna, ki mi bolan leži v saneh, v bolnico.“

„Scarna, Scarna?“ je zavpil nekdo iz množice. „To ne more biti drugi kakor moj brat Bill.“ Nos moža, ki je hlastno pristopil, je bil širok in debel in kratek, kakor bi bil odsekan.

Gruntch je divje zavpil.

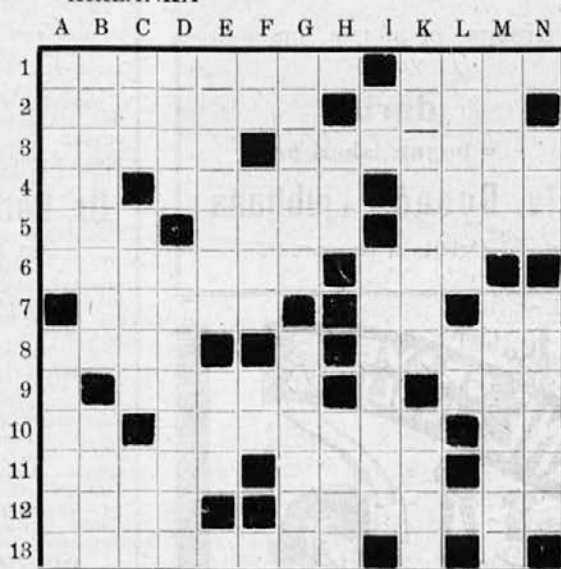
„Tak ti si, ti, umazani, ušvi, pasji lopov!“

Neokretni možak se je obrnil. „Pa res, ti si Gruntch!“

KRİZANKA

Vodoravno: 1. Indijski dramatik; zapoved; 2. Oseba iz Hamleta; gora na Koroškem; 3. Ptica; ladja; 4. Zlato (fr.); ruski veleposestnik; slov. slikar; 5. Otok na Jadranu; prepričanje, zganje; 6. Zito; mesto na Tirolskem; 7. Prorok; pe; karta; 8. Reka v Sibiriji; klasifikacija; 9. Gora v Julijskih Alpah; stevilo; 10. Et; prošnja k Bogu; zaimek; 11. Obrtnik; mera; kemični znak; 12. Star prebivalec ob Jadranu; polotok v Evropi; 13. Žensko ime.

Navpično: A. Zgodovinsko polje; tek; B. Citat; žival; C. Zdravilo; geološka doba; jed; D. Mesto v Slavoniji; grad pri Trstu; E. Geološka doba; zarja; F. Medmet; reka v Sibiriji; ol; G. Reka na Kavkazu; prava; H. Turška mera; sorodnica;

I. Zaimek; lekarna; K. Zločinec; geom. telo; L. Godalo; pesnitev; M. Vonj; pomanjkanje krvi; N. Bolezen; vrsta pesmi.

Kaj si še zmerom tako divji name?"

„Jim,“ je zaprosil bolnik na saneh. „Ta vrli dečko me je spravil po strašnem snegu in viharju sem v mesto, sam pa je gazil zraven mene. In ves čas je preklinjal in rentail, ker me je imel za tebe.“

Bivši narednik Scarn se je obrnil h Gruntchu.

„Vem, da si mi smrtni sovražnik še od takrat, ko sem te vtaknil v luknjo, ker ni imel nihče v vsem polku stvari tako zanemarljive kakor ti. Toda zdaj se lahko maščuješ nad menoj, kolikor te je volja, ne bom se branil. Nikoli ti ne pozabim, kar si storil mojemu bratu.“

„Idi k vragu,“ je zagodrnjal Gruntch. „Prevraščje sem truden. In najlepša togota me je minila takrat, ko sem trepetal, da ne spravim tega človeka, ki sem ga imel za tebe, živega skozi snežni metež in vihar.“

Foto aparate in potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Rešitev križanke v zadnji številki

Vodoravno: 1. Ar. Kanal; 2. Nakazilo, ep; 3. Apetit, Nora; 4. Metil, Ganimed; 5. Atena, anoda; 6. Lan; 7. Oligocen; 8. Nikar, Čatež; 9. Eliza, lepota; 10. Oje, oko, Ig; 11. Jam, rop, vica; 12. Iz, koleadar; 13. Nebr., navada. — Navpično: A. Anemila, in; B. Ra, Loize; C. Katalonija; D. Kapitalizem; E. Zelenika; F. Kit, ga, ar; G. Aligator; oka; H. Nota, oc, lopov; I. Nameček, la; K. Lenin, napoved; L. Pomol, to, Ida; M. Red, petica; N. Kadar, žagar.

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senčniki. Sejmski dežniki. Velikanska izbira. Skrajne cene.

Krasna, primerna, mala in velika

darila

v bogati izbiri pri

Iv. Bonač, Ljubljana

Oglejte si razstavo!

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se prilašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben. „Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipečila močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetker-jev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe prístni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev
vanilinov sladkor
je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,

lajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša 1/2 zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinoevega sladkorja z 1 kg. finega sladkorja in se dasta 1 do 2 lažni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti
za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pravo enostavnih, boljnih, finih in rafiniranih močnatih jedi, šartljev, peciva, torti, t. d.

Za vsako obitelji so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje hitre prebavljivosti povsod in vedno pohvalo kospodinj — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začenicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastonj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.